

ביאור בדרך אפשר

ביאור בדרך אפשר

41 אלוקי האלוקים ומכאן שגם הם מבינים שאי אפשר לדמות לקדוש-ברוך הוא
 42 אף אחד ושום דבר, וְאִם-כֵּן לָמָּה צָרִיף לומר שְׁאִין פִּיּוּצָא בּוּ
 43 והרי זה דבר פשוט ומובן מאליו.
 44 ופירוש השני, שְׁאֶחָד שׁוֹלַל הַעֲנָן דְּעִבּוּדָה-זָרָה, כְּמֵאֲמַר
 45 רז"ל²¹ מֵהֵיכָן זָכוּ יִשְׂרָאֵל
 46 לְקַרְיַת שְׁמַע הַפּוֹתַחַת בַּפִּסּוּק
 47 'שמע ישראל, מִמִּתַּן-תּוֹרָה. אָמַר
 48 הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: שְׁמַע
 49 יִשְׂרָאֵל, אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ.
 50 הַשִּׁיבּוֹ יִשְׂרָאֵל: ה' אֱלֹהֵינוּ.
 51 לֹא יִהְיֶה לָּךְ כּוֹי הַשִּׁיבּוֹ
 52 יִשְׂרָאֵל: ה' אֶחָד ולפי מדרש זה
 53 האמירה 'שמע ישראל ה' אלוקינו ה'
 54 אחד נוצרה בדרישה שהתנהל,
 55 כביכול, בין הקדוש-ברוך-הוא ובני
 56 ישראל בעת מתן-תורה. וְנִמְצָא,
 57 שְׁ"הוּי' אֱלֹהֵינוּ הוּי' אֶחָד"
 58 הוּא קִבְּלָה שבני ישראל מודיעים
 59 שהם מקבלים על עצמם על שְׁנֵי
 60 דְּבָרוֹת דְּ"אֲנֹכִי וְלֹא יִהְיֶה
 61 לָּךְ" שהם המצוה של האמונה בה'
 62 ועבודתו והאיסור לעבוד עבודה זרה,
 63 וְהִינּוּ, שְׁ"אֶחָד" שׁוֹלַל הַעֲנָן
 64 דְּעִבּוּדָה-זָרָה.
 65 ופירוש השלישי, שְׁהוּי' אֶחָד
 66 היא מְצוּה פְּגִי עֲצֻמָּה, מְצוּת
 67 לְיַחַדוֹ להאמין באחדות ה', שְׁהַרִי
 68 אֶפְשָׁר יִכּוֹל לְהִיּוֹת קִיּוּם הַצְּוּוּי
 69 "אֲנֹכִי וְלֹא יִהְיֶה לָּךְ", שהאדם
 70 מאמין בה' ואינו עובד עבודה-זרה
 71 ומִכַּל-מְקוֹם אֵין זֶה עֲדִין עֲנָן
 72 הַיַּחַד, וְעַל זֶה יִתְּנֹסֶף הַעֲנָן
 73 דְּ"הוּי' אֶחָד", שֶׁהוּא הַצְּוּוּי
 74 לְיַחַדוֹ, וְהוּא שְׁלִילַת עֲנָן
 75 הַשְּׁתוּפָה האמונה בכך שה' הוא הא-ל
 76 היחיד ומלכדו אין שום כוחות אחרים
 77 השותפים, חס ושלום, כביראת והנהגת
 78 העולם אלא אין עוד מלבדו, שְׁעַל זֶה על יחוד ה' נִצְטוּוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 79 בַּפִּסּוּק שְׁמַע יִשְׂרָאֵל גּוֹ' ה' אֶחָד²², מֵהַשְּׁאִין-כֵּן אוֹמֹת
 80 הָעוֹלָם, אֶף שְׁנִצְטוּוּ עַל אִסוּר עִבּוּדָה-זָרָה, כְּמֹ שְׁפֶתוֹב

1 שְׁנִתְלַבֵּשׁ הקדוש-ברוך-הוא בְּלִבוֹשׁ מַלְכוּת. ופִּירוּשׁ הַשְּׁלִישִׁי
 2 מְלִשׁוֹן אֲמִירָה וְדַבּוּר, פִּירוּשׁ¹⁸ בְּקִבְלָה שְׁבִרָאשׁ-הַשְּׁנָה הוּא
 3 בְּנִין עוֹלָם הַדַּבּוּר, כְּמִבּוּאָר בְּקִבְלָה וְחִסּוּדוֹת שְׁבִרָאשׁ הַשְּׁנָה הוּא 'בְּנִין
 4 הַמַּלְכוּת, ה'בִּנְיָן' של ספירת המלכות והיא בחינת הדיבור (כי כשם שהדיבור
 5 מצד אחד אין בו ענין מצד עצמו ואינו
 6 אלא ביטוי של השכל והמידות, ומצד
 7 שני הוא האמצעי להעביר את השפע
 8 אל הזולת, כך ספירת המלכות אין לה
 9 אור משל עצמה והיא רק ביטוי אור
 10 הספירות שלמעלה ממנה, אבל דרכה
 11 עובר ונמשך האור האלוקי למטה),
 12 וכמובא ב'לקוטי תורה' לאדמו"ר הזקן
 13 במאמרי ראש השנה: "והיה כיום
 14 שהוא יתקע בשופר גדול כו' ועל-ידי
 15 זה יחרדו כו' שהוא בחינת ביטול
 16 והשתחוואה וכמו שכתוב גבי שופר
 17 ויחרד כל העם כו' וכתבי אם יתקע
 18 שופר בעיר ועם לא יחרדו, ופירוש
 19 בעיר היינו בחינת עיר אלוקינו עולם
 20 הדיבור מקור דבריה-יצירה-עשיה כו'
 21 והשופר הוא קול והמשכה להיות בנין
 22 עולם הדבור שהוא בחינת עיר..."
 23 וּמִמְשִׁיף הַרְבִּי מֵהַר"ש בְּמֵאֲמָר⁵
 24 הַנּוֹכַח בְּבִיאוּר הַפִּירוּשׁ
 25 דְּ"הָאֲמִירָתָ" וְ"הָאֲמִירָתָ"
 26 מְלִשׁוֹן שְׁבַח, שְׁבִשְׁנֵיהֶם הן
 27 לגבי הקדוש-ברוך-הוא והן לגבי בני
 28 ישראל נֵאֱמַר אֶחָד (הוּי' אֶחָד,
 29 גוֹי אֶחָד), שְׁיֵשׁ בּוּ כְּמוֹשָׁג
 30 "אחד" שְׁלִשָּׁה פִּירוּשִׁים.
 31 פִּירוּשׁ הַרְאִשׁוֹן, כְּמֵאֲמַר
 32 רז"ל¹⁹ אֶחָד - אֵין פִּיּוּצָא בּוּ
 33 כְּלוּמֹ, אֵין דּוּמָה לוֹ. וְצָרִיף לְהִבְיִן
 34 מֵהוּ הַשְּׁבַח על הקדוש-ברוך-הוא
 35 שְׁאִין פִּיּוּצָא בּוּ, אֵיף יַעֲלֶה
 36 עַל לְבַ-אִישׁ קָא-סְלָא דְעֵתָף
 37 אֵיךְ תַּעֲלֶה עַל הַדַּעַת, מַחֲשֵׁבָה שְׁיֵשׁ
 38 פִּיּוּצָא בּוּ דּוּמָה לְקדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 39 אוֹמֹת הָעוֹלָם שְׁאִינִם מֵאִמִּינִם בַּה' כְּמוֹ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֶפְלוּ עוֹבְדִים
 40 עֲבוּדָה זָרָה קָרוּ לֵיהּ קוּרָאִים לוֹ, לְקדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֱלֹקָא דְאֱלֹקֵי²⁰

(18) לקו"ת פ' ראה לא, ג. דרושים לר"ה ס, סע"א. ובכ"מ. (19) במדב"ר פ"י, ה. (20) מנחות קי, א. (21) ראה דברים רבה פ"ב, לא: א"ל שמע ישראל אנכי ה"א, נענו כולן ואמרו ה"א ה' אחד. — ומה שמחלק בפנים לשנים: אנכי — השיבו ה' אלקינו, לא יהי' לך — השיבו ה' אחד, אולי י"ל שהוא ע"פ הירוש' (ברכות פ"א ה"ה) דעשה"ד כלולים בק"ש: אנכי ה"א — שמע ישראל ה"א, לא יהי' גו' על פני — ה' אחד. וס"ל דהמדרש רבה כאן קיצר, וד"ת כו' ועשירים במק"א (הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א בקונטרס הנ"ל). (22) סהמ"צ להרמב"ם מ"ע ב'. הלי' יסוה"ת בתחלתו. ובכ"מ. וראה ג"כ סהמ"צ להצ"צ